T. C.

DANIŞTAY

Altıncı Daire

Esas No : 1966/4040

Karar No : 1967/3674

Dâvacılar : Ankara Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. Erden Gürzumar
Ankara Belediyesi İmar Müdürlüğü

Vekili : Av. Neclâ Kam

Dâvalı : İmar ve İskân Bakanlığı

Müdahil : Ankara Sanayi Odası

Dâvanın Özeti : Ankaranın İkinci Sanayi Bölgesi olan Macun Köyü Mıntıkasına ait 15/8/1966 tarihli 169 sayılı plânın ve buna ait 15/8/1966 tarihli 6149 sayılı tasdik işleminin; İmâr İdare Heyetinin 6/3/1963 tarihli 129 sayılı kararıyle Macun Köyü Mıntıkasının ikinci bir sanayi bölgesi olarak kabul edildiği ve bu karar 22/3/1963 tarihinde İmâr ve İskân Bakanlığına bildirildiği halde aradan 3,5 sene geçtikten sonra buraya ait plânın tasdik edildiği, 6785 sayılı Kanunun 29. maddesi gereğince Bakanlığın 3 ay zarfında plânı tasdike mecbur olduğu, bu süre içinde Bakanlıkça tasdik, tadil veya red yetkisi kullanılmadığından, plânın red edilmiş sayılacağı, bu müddet geçtikten sonra tasdik yetkisinin kullanılamıyacağı, esasen sıhhî, ve topoğrafik şartlar, şehircilik esasları ve millî savunma bakımından Macun Köyü Mıntıkasının sanayi bölgesi olarak ayrılmasının doğru olmadığı ileri sürülerek, iptâli istenmektedir.

Savunmanın Özeti : 6785 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinde 3 aylık müddet geçtikten sonra yapılacak işlemlerin hüküm ifade etmeyeceği yolunda bir anlam bulunmadığı, hatta 521 sayılı Kanunun 69 uncu maddesinin 2. fıkrasında, 3 ay bittikten sonra cevap verilirse, bunun tebliğinden itibaren

Scanned by CamScanner

dâva açma süresinin yeniden işlemeye başlıyacağı hakkında hüküm konulduğu; 6/3/1963 tarihli İmâr İdare Heyeti kararı onanarak Belediyenin istediği şekilde karar alındığına göre, dâva konusu kararın iptâlini istemeğe hakları bulunmadığı; uzun seneler devam eden, Belediye ve İmâr Müdürlüğü temsilcilerinin de katıldığı incelemeler neticesinde sanayi bölgesi tesisi için en müsait yerin burası olduğu neticesine varıldığı, sağlık şartları bakımından mahzurlu olmadığının Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca bildirildiği savunularak dâvanın reddi ve mahkeme masraflarının dâvacılara yükletilmesi istenmektedir.

Müdahilin Savunması : Yeni Sanayi, Büyük Sanayi ve Ata Sanayi gibi çarşı sitelerinin hızla gelişmekte olan sanayi işletmelerinin yer ihtiyacına cevap vermediği, bu sebeple yeni ve organize bir sanayi bölgesinin kurulmasının zorunlu olduğu; Ankara Belediyesi, İmâr ve İskân Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Orman Çiftliği, Elektrik Gaz ve Otobüs İdaresi temsilcilerinin katıldığı istişarî toplantılar sonunda Macun Köyü en uygun yer olarak tespit edildiği savunularak, dâvanın reddi istenmektedir.

Raportör Yardımcı Rana Tandoğan'ın Düşüncesi : 6785 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi gereğince; İmar ve İskân Bakanlığı imar plânında yapılan tadilâtları 3 ay içinde inceleyip aynen veya tadilen tasdik veya tadil edilmek üzere iadeye mecburdur.

Her ne kadar dâvalı idare tarafından 521 sayılı Kanunun 69 uncu maddesinin 2 nci fıkrasındaki «üç aylık süre nin bitmesinden sonra cevap verilirse, bunun tebliğinden itibaren dâva açma süresi yeniden işleme başlar.» Hükmüne istinaden, 6785 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinde derpiş edilen 3 aylık müddet geçse dahi plânı tasdike selâhiyetleri bulunduğu ileri sürülmekte ise de; 521 sayılı Kanunun 69 uncu maddesi idarî dâvaya konu olabilecek bir işlem veya eylemin yapılması için idarî makamlara müracaatta, idarî makamların ne kadar müddet zarfında cevap vermeğe mecbur olduklarını belirten umumî bir hüküm olup, hadisede bu umumî hükmü uygulamağa imkân yoktur. Çünkü hususî bir kanun

Scanned by CamScanner

olan 6785 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi ile kanun vazu bu hususta sarih bir hüküm koymuştur.

Bu itibarla 6785 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi ile derpiş edilen 3 aylık müddet bittikten sonra yapılan tasdik bir hüküm ifade etmiyeceğinden, dâvanın kabulü ile 15/8/1966 tarihli 169 sayılı plân ile bu plânın tasdikine mütedair 15/8/1966 tarihli 6149 sayılı tasdik işleminin iptâli gerekeceği düşünülmektedir.

Kanunsözcüsü Nuri Altıok'un Düşüncesi : İmâr Kanununun 29 uncu maddesi; imâr plânlarının İmâr Bakanlığınca 3 ay içinde incelenerek aynen veya tadilen tastike veya tadil edilmek üzere iade olunmasını mecbur tutmuştur. Bu müddet içinde dâva mevzuu sanayi bölgesi plânının tasdik, tadilen tasdik veya tadil edilmek üzere iadeye tabi tutulmaması plânın red edildiği manasına gelir. Kaldıki Bakanlık, sanayi bölgesi olarak düşünülen ve Hazineye ait olan bir kısım arazinin tahsisli olması hesabiyle daha olumlu bir teklif getirilmesinde ve yeni bölgeler araştırılmasında bir mahzur görülmediğini bildirmek suretiyle bu safhayı kapamıştır.

Bunun üzerinedir ki İmâr Müdürlüğü yeniden çalışmalara başlamış ve aradan geçen müddet içinde şehrin gösterdiği inkişafı da nazarı itibare alarak sanayi bölgesi için yeni bir avan projesi hazırlayıp İmâr İdare Heyetince karara bağlanmak üzere sevk etmiştir.

Bu proje görüşülüp karara bağlanmak üzere iken eski plânın tastiki cihetine gidilmesinin, Hukuku Amme mulâhazasiyle kanuna konmuş olan süre müessesesini zedeleyeceği ve binnetice kanuna aykırı düşeceği cihetle dâvanın kabuliyle dâva mevzuu plânın iptâli gerekeceği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Altıncı Dairesince duruşma için gün konularak taraflara davetiye gönderildi. Davetiyede gösterilen 19/12/1967 gününde dâvacı Ankara Belediyesi vekili Av. Erden Gürzumar ve dâvacı Ankara Belediyesi İmâr Mü-

Scanned by CamScanner

dürlüğü vekili Av. Neclâ Kam ile dâvalı İmâr ve İskân Bakanlığını temsilen 2. Hukuk Müşaviri Şaduman Can'ın ve dâvalı yanında müdahil Ankara Sanayi Odasını temsilen yönetim kurulu Başkanı Dr. Orhan Işık'ın geldikleri anlaşılmakla Kanunsözcüsü Nuri Altıokun'un huzuru ile duruşmaya başlandı. Taraflara yazılı iddia ve savunmalarını açıklamaları için söz verilip dinlendikten sonra, taraflara son olarak ne diyecekleri sorularak duruşmaya son verildi.

20/12/1967 tarihinde dosyadaki bütün kâğıtlar incelenerek işin gereği düşünüldü :

Dâvacılar, İmâr ve İskân Bakanlığına karşı açtıkları bu dâvada, Macun Köyü Mevkiinin,2 nci sanayi bölgesi olarak ayrılması hakkındaki 15/8/1966 gün ve 060131401/169 sayılı imâr plânı ile buna ait 15/8/1966 gün ve 060131401/6149 sayılı tastik işleminin iptâlini istemektedir. 6785 sayılı İmâr Kanununun 26 ve 29 uncu maddelerine göre imâr plânlarını yaptırmak ve kabul etmek Belediyelerin görevleri arasındadır.

Bu plânların aynı kanunun 29 uncu maddesine göre Vesayet makamı olan Bakanlığın tastikine tabi olması, idare hukuku esaslarına göre, bu plânlara tastik makamının tasarrufu olmak niteliğini veremez. Bu plânlar tastike rağmen Belediyenin tasarrufudur. Çünkü plân Belediyenin iradesinden doğmuştur. Bu itibarla imâr plânlarının iptâli dâvalarının tastik makamına karşı değil Belediyelere karşı açılması gerekir.

Olayda da Ankara Belediyesi İmar İdare Heyetinin 6/3/1963 tarihli ve 129 sayılı kararı ile Macun Köyü mıntıkası, 2 inci sanayi bölgesi olarak kabul edilmiş, işin önemine ve müsteceliyetine binaen sanayi bölgesi tatbikat plânlarının Belediye İmâr Müdürlüğünün, esasen kifayetsiz olan kadrosu ile yetiştirilemiyeceği sebebiyle İmâr ve İskân Bakanlığınca hazırlanması karara bağlanmış ve dâvalı Bakanlıkça da, Macun Köyü Mıntıkasının 2 nci sanayi bölgesine ayrılması hususundaki Ankara Belediyesi İmar İdare Heyeti kararı 6785 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi gereğince 15/8/1966 tarihinde tastik edilmiş olduğundan Macun Köyü Mevkiinin 2 nci sanayi bölgesi olarak kabul edilmesine itirazen açılacak dâvada husumetin Ankara Belediyesi Başkanlığına tevcihi gerekir. Bu dâ-

Scanned by CamScanner

vada dâvacı Ankara Belediyesi ve İmâr Müdürlüğü olduğundan Ankara Belediye Başkanlığının ne doğrudan doğruya, ne de İmâr Müdürlüğünün mümessili olarak dâva açma ehliyeti yoktur. Zira Belediye Başkanlığı kendi kararına karşı dâva açmış durumuna düşmektedir ki bu da hukuken tecviz edilemez. Kaldı ki Belediye 6785 sayılı İmâr Kanununun 29 uncu maddesine göre imâr plânlarını yapılışındaki usule göre değiştirebilme yetkisine sahip olduğundan plânın iptâli için dâva açması da mevzubahis olmaz. Hernekadar İmâr ve İskân Bakanlığınca plân üzerine bazı düzeltmeler yapılmış ise de bu gibi değişikliklere Bakanlığın tasarrufu cümlesinden olduğu cihetle bu tasarrufa karşı açılan dâvaların, adı geçen Bakanlığın husumetiyle Danıştayda incelenmesi tabiidir. Ancak dâva plânda yapılan değişikliklere karşı açılmış değildir.

Diğer taraftan dâvacılar, 6785 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi gereğince Bakanlığın 3 ay zarfında plânı tastike mecbur olduğunu, bu süre içinde Bakanlıkça tastik, tadil yetkisi kullanılmadığından, plânın red edilmiş sayılacağını, bu müddet geçtikten sonra tasdik yetkisinin kullanılamıyacağını iddia emekte iseler de; mezkûr madde ile konulan müddet işlemi çabuklaştırmak maksadına matuf olup, bu müddetin geçirilmesi plânların hukukî niteliğinde bir değişiklik meydana getiremeyeceğinden tastik işleminin ayrıca dâva mevzuu yapılması da sözkonusu olmaz. Bu sebeplerle ehliyetsizlik yönünden inceleme kabiliyeti bulunmayan dâvanın reddine; esas hakkında karar verilmemiş bulunduğundan 30 lira karar ve ilâm harcının istenildiğinde dâvacılara iadesine 20/12/1967 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Scanned by CamScanner